

08 octombrie 2015

P8_TA(2015)0349

Învățămintele desprinse din dezastrul nămolului roșu la cinci ani după accidentul din Ungaria**Rezoluția Parlamentului European din 8 octombrie 2015 referitoare la învățămintele desprinse din dezastrul nămolului roșu la cinci ani după accidentul din Ungaria (2015/2801(RSP))**

(2017/C 349/09)

Parlamentul European,

- având în vedere principiile politicii Uniunii în domeniul mediului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special principiile precauției și acțiunii preventive și principiul „poluatorul plătește”,
- având în vedere Convenția privind protejarea mediului marin și a zonei de coastă a Mării Mediterane („Convenția de la Barcelona”) și protocoalele la aceasta;
- având în vedere Directiva 91/689/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind deșeurile periculoase ⁽¹⁾,
- având în vedere Decizia 2000/532/CE a Comisiei din 3 mai 2000 de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeuri periculoase în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase ⁽²⁾ (lista europeană a deșeurilor),
- având în vedere Decizia 2014/955/UE a Comisiei din 18 decembrie 2014 de modificare a Deciziei 2000/532/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾,
- având în vedere Avizul motivat trimis de Comisie în iunie 2015 Ungariei, prin care îi solicita actualizarea standardelor de mediu la un alt iaz de decantare a nămolului roșu ⁽⁴⁾,
- având în vedere Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE ⁽⁵⁾ (Directiva privind deșeurile miniere),
- având în vedere Recomandarea 2001/331/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 de stabilire a unor criterii minime pentru inspecțiile de mediu în statele membre ⁽⁶⁾,
- având în vedere Rezoluția sa din 20 noiembrie 2008 referitoare la revizuirea Recomandării 2001/331/CE de stabilire a unor criterii minime pentru inspecțiile de mediu în statele membre ⁽⁷⁾,
- având în vedere Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 „O viață bună, în limitele planetei noastre” ⁽⁸⁾ (Al șaptelea program de acțiune pentru mediu);
- având în vedere Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului ⁽⁹⁾ (Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător),

⁽¹⁾ JO L 377, 31.12.1991, p. 20.

⁽²⁾ JO L 226, 6.9.2000, p. 3.

⁽³⁾ JO L 370, 30.12.2014, p. 44.

⁽⁴⁾ Comisia Europeană – Fișă informativă: Pachetul din iunie privind inițierea procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor: principalele decizii; http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5162_ro.htm

⁽⁵⁾ JO L 102, 11.4.2006, p. 15.

⁽⁶⁾ JO L 118, 27.4.2001, p. 41.

⁽⁷⁾ JO C 16 E, 22.1.2010, p. 67.

⁽⁸⁾ JO L 354, 28.12.2013, p. 171.

⁽⁹⁾ JO L 143, 30.4.2004, p. 56.

08 octombrie 2015

- având în vedere Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive ⁽¹⁾,
 - având în vedere studiul de fezabilitate al Comisiei referitor la conceptul privind un instrument comun european de partajare a riscurilor în caz de catastrofe industriale ⁽²⁾,
 - având în vedere raportul intitulat „Provocări și obstacole în calea punerii în aplicare a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător” (raport final pregătit de Comisie – DG Mediu, 2013);
 - având în vedere întrebările adresate Consiliului și Comisiei referitoare la învățămintele desprinse din dezastrul nămolului roșu la cinci ani după accidentul din Ungaria (O-000096/2015 – B8-0757/2015 și O-000097/2015 – B8-0758/2015),
 - având în vedere articolul 128 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, la 4 octombrie 2010, în urma fisurării unui depozit de deșeuri din Ungaria, s-au deversat aproximativ 1 milion de m³ de nămol roșu foarte alcalin, câteva sate au fost inundate, 10 oameni au murit, iar alți 150 au fost răniți, vaste suprafețe de teren au fost poluate, printre acestea numărându-se și patru situri NATURA 2000;
- B. întrucât nămolul roșu din respectivul depozit de deșeuri este un deșeu periculos conform Directivei 91/689/CEE a Consiliului;
- C. întrucât Decizia 2014/955/UE a Comisiei precizează clar că nămolul roșu ar trebui clasificat ca deșeu periculos în absența unor dovezi care să ateste contrariul; întrucât respectiva decizie este în vigoare de la 1 iunie 2015;
- D. întrucât există riscul ca, în trecut, nămolul roșu să fi fost clasificat în mod greșit ca deșeu nepericulos și în alte state membre, făcând astfel posibilă acordarea unor autorizații necuvenite;
- E. întrucât nămolul roșu este un deșeu din industria extractivă conform Directivei privind deșeurile miniere, care stabilește cerințele de siguranță pentru gestionarea deșeurilor din industria extractivă, printre altele, pe baza celor mai bune tehnici disponibile;
- F. întrucât există, de asemenea, probleme grave de poluare a mediului cauzate de alte activități miniere (de exemplu, folosirea cianurilor în mineritul aurifer) sau de procesarea inadecvată a deșeurilor periculoase în diferite state membre;
- G. întrucât Recomandarea 2001/331/CE vizează consolidarea conformității și contribuția la o aplicare și respectare mai consecvente ale legislației UE în domeniul mediului;
- H. întrucât Rezoluția Parlamentului European din 20 noiembrie 2008 a descris aplicarea legislației în domeniului mediului din statele membre ca fiind incompletă și inconsecventă și a îndemnat Comisia să prezinte o propunere legislativă privind inspecțiile de mediu înainte de sfârșitul anului 2009;
- I. întrucât în Al șaptelea program de acțiune pentru mediu se declară că UE va extinde cerințele privind inspecțiile și supravegherea la întreaga legislație a Uniunii în domeniul mediului și va dezvolta în continuare capacitatea de acordare de sprijin pentru inspecții la nivelul UE;

⁽¹⁾ JO L 101, 21.4.2009, p. 25.

⁽²⁾ Studiu pentru analizarea fezabilității privind crearea unui fond de acoperire a răspunderii pentru mediul înconjurător și pierderile cauzate de accidente industriale. Raport final. Comisia Europeană, DG ENV, 17 aprilie 2013; <http://ec.europa.eu/environment/archives/liability/eld/eldfund/pdf/Final%20report%20ELD%20Fund%20BIO%20for%20web2.pdf>

08 octombrie 2015

- J. întrucât Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător este menită să creeze un cadru de răspundere pentru mediul înconjurător bazat pe principiul „poluatorul plătește” și le impune statelor membre să stimuleze dezvoltarea unor instrumente și piețe de garantare financiară de către operatorii economici și financiari corespunzători; întrucât la articolul 18 alineatul (2) i se solicită Comisiei să prezinte un raport Parlamentului și Consiliului înainte de 30 aprilie 2014, raport care nu a fost încă prezentat;
- K. întrucât raportul din 2013 pregătit pentru Comisie referitor la punerea în aplicare a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător a concluzionat că „transpunerea Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător în dreptul intern al statelor membre nu a creat condiții de concurență echitabile, ci un mozaic de sisteme de răspundere pentru prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului la nivelul întregii UE”;
- L. întrucât în 2010 Comisia a declarat, în urma dezastrului provocat de nămolul roșu, că analizează din nou posibilitatea introducerii unei garanții financiare obligatorii armonizate înainte chiar de termenul pentru revizuirea Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător, și anume anul 2014,
1. ia act de faptul că dezastrul nămolului roșu a fost cea mai mare catastrofă industrială din Ungaria și aduce un omagiu victimelor cu ocazia împlinirii a cinci ani de la tragicul eveniment;
 2. salută intervenția rapidă și eficace a autorităților naționale în faza de răspuns la criză, precum și eforturile majore depuse de societatea civilă în timpul dezastrului fără precedent;
 3. reamintește că Ungaria a făcut apel la mecanismul UE de protecție civilă și a primit o echipă de experți europeni însărcinată cu elaborarea unor recomandări, printre altele, cu privire la modul de găsire a unor soluții optime pentru eliminarea și diminuarea pagubelor;
 4. constată că dezastrul nămolului roșu poate fi corelat cu aplicarea defectuoasă a legislației UE, cu deficiențe în cadrul inspecțiilor, cu existența unor lacune în legislația UE aplicabilă și cu modul de acționare al operatorului depozitului;
 5. își exprimă preocuparea cu privire la faptul că se pare că nu au fost desprinse învățăminte aproape deloc în ultimii cinci ani, având în vedere că punerea în aplicare defectuoasă a legislației UE și a convențiilor internaționale în materie, precum și deficiențele în domeniul inspecțiilor continuă și de atunci nu a fost eliminată aproape nicio lacună din legislația relevantă a UE;
 6. identifică Directiva privind deșeurile miniere și lista europeană a deșeurilor ca fiind subiecte de interes deosebit;
 7. își exprimă preocuparea cu privire la faptul că există depozite similare într-o serie de state membre; invită statele membre să se asigure că se efectuează inspecții corespunzătoare;
 8. invită statele membre în care există iazuri de nămol roșu să verifice cât mai curând posibil dacă nămolul roșu a fost clasificat corect ca fiind periculos, precum și să reanalizeze autorizațiile eliberate pe baza unor clasificări greșite; invită Comisia să se asigure că statele membre iau măsuri și prezintă rapoarte Comisiei în acest sens și invită, de asemenea, Comisia, să publice un raport referitor la măsurile adoptate de statele membre până la sfârșitul anului 2016;
 9. consideră că este esențial să se acorde o importanță mai mare prevenirii dezastrilor, având în vedere faptul că incidente ecologice similare au avut loc și în alte state membre;
 10. invită Comisia și statele membre să își intensifice eforturile pentru a asigura transpunerea deplină și aplicarea corespunzătoare a întregii legislații UE relevante și a tuturor convențiilor internaționale în materie, nu numai în privința producției de aluminiu și a gestionării raționale din punct de vedere ecologic a nămolului roșu, ci și în privința gestionării raționale din punct de vedere ecologic a deșeurilor periculoase în general;

08 octombrie 2015

11. subliniază că trebuie aplicate în mod strict cele mai bune tehnici în gestionarea deșeurilor din industria extractivă și solicită trecerea completă la utilizarea puțurilor seci pentru eliminarea deșeurilor până la sfârșitul anului 2016, asigurând, în același timp, faptul că aceasta nu generează poluarea aerului sau a apei;
12. invită Comisia să acorde mai multă atenție cercetării și dezvoltării în scop preventiv și pentru tratarea deșeurilor periculoase;
13. îndeamnă Comisia să elaboreze orientări pentru efectuarea unor teste de stres în minele existente care dispun de iazuri de decantare de mari dimensiuni;
14. consideră că prevenirea eficace a poluării necesită norme stricte privind inspecțiile de mediu și măsuri corespunzătoare pentru a garanta aplicarea acestora;
15. invită statele membre să își consolideze organismele naționale de inspecții de mediu pentru a le permite acestora să efectueze controale transparente, periodice și sistematice la siturile industriale, printre altele, prin asigurarea independenței, furnizarea unor resurse corespunzătoare și definirea unor responsabilități clare, precum și prin promovarea unei cooperări consolidate și a unor acțiuni coordonate;
16. invită Comisia și statele membre să își îmbunătățească procesele de supraveghere prin dezvoltarea instrumentelor obligatorii și facultative existente, evitând în același timp sarcinile administrative inutile;
17. reiterează apelul adresat Comisiei de a prezenta o propunere legislativă privind inspecțiile de mediu care să nu creeze o povară financiară suplimentară pentru industrie;
18. îndeamnă Comisia să extindă criteriile obligatorii privind inspecțiile efectuate de statele membre la întreaga legislație a Uniunii din domeniul mediului și să dezvolte capacitatea de acordare de sprijin pentru inspecții la nivelul UE;
19. își exprimă preocuparea legată de faptul că diferențele semnificative între sistemele de răspundere din UE pot submina standardele comune și pot expune unele state membre și regiuni la riscuri mai mari de dezastre ecologice și la consecințele financiare ale acestora;
20. regretă că Comisia nu a prezentat încă raportul în temeiul Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător; invită Comisia să prezinte acest raport până la sfârșitul lui 2015;
21. invită Comisia să se asigure, pe parcursul revizuirii în curs a Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător, că propunerea de revizuire pune pe deplin în aplicare principiul poluatorul plătește;
22. îndeamnă Comisia să verifice modul în care a fost aplicată Decizia 2009/335/CE de către statele membre și dacă plafonul pentru instrumentele instituite de garantare financiară sunt suficiente; îndeamnă Comisia să propună introducerea unei garanții financiare obligatorii armonizate;
23. invită Comisia și statele membre să asigure transparența cu privire la aspectele financiare ale remedierii situației în urma dezastrelor ecologice, inclusiv cu privire la compensațiile financiare destinate victimelor;
24. invită Comisia să prezinte o propunere legislativă privind accesul la justiție în probleme de mediu în conformitate cu prevederile celui de Al șaptelea program de acțiune pentru mediu; invită Comisia să prezinte acest raport până la sfârșitul lui 2016;
25. subliniază importanța implicării autorităților locale, a cetățenilor și a societății civile în procesul decizional referitor la eliminarea deșeurilor periculoase și în planificarea măsurilor de gestionare a riscurilor;

08 octombrie 2015

26. invită autoritățile responsabile să informeze periodic publicul cu privire la nivelul de poluare și la posibilele efecte asupra faunei și florei, precum și asupra sănătății populației locale;
 27. invită Comisia să dezvolte în continuare conceptul privind un instrument la nivelul UE de partajare a riscurilor în caz de catastrofe industriale, cu respectarea deplină a principiului poluatorul plătește, pentru a acoperi eventuale costuri dincolo de un nivel ridicat al garanțiilor financiare obligatorii;
 28. consideră că un astfel de instrument specializat de partajare a riscurilor în caz de catastrofe industriale, la nivelul UE, ar trebui să acopere costurile de remediere a vechilor presiuni asupra mediului care încă prezintă pericole pentru societate și în legătură cu care, potrivit cadrului juridic actual, nu există în mod obiectiv un responsabil care ar putea acoperi costurile de remediere;
 29. subliniază importanța cooperării și solidarității la nivel european în cazul unor dezastru ecologice și industriale;
 30. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.
-